

אוצרות המכבים-מערך שיעור

שכבת גיל: ג-ד

מטרות:

התלמיד יקשר בין ממצאים ארכיאולוגיים לסיפורי המורשת של חג החנוכה.

תקציר השיעור למורה:

בשיעור יתחקו התלמידים אחר עבודתו של הארכיאולוג בירושלים העתיקה. נתמקד בשני פריטים ארכיאולוגיים: כדים ומנורה ונספר את סיפורים בהקשר לחנוכה לסיום יצרו התלמידים המבוססת על חריטת המנורה ברובע ההרודיאני ויקבלו תמונת קיר כיתתית לקישוט.

ידע נלמד:

עבודת הארכיאולוג
ממצאים ארכיאולוגיים: כד חרס, חותם טהור לה', מטבעות חשמונאי ויווני, פעמון זהב, מנורת המקדש, סיפור חנוכה

רצף השיעור:

1. משחק להבנת תל ארכיאולוגי
2. פעילות אינטראקטיבית בתחנות סביב ממצאים ארכיאולוגיים של סיפור חנוכה ויצירת המילה חנוכה בעברית מפינות דפי עבודה
3. הערכה מסכמת - התאמה בין היגד (מסיפור חנוכה) לחפץ הארכיאולוגי
4. יצירת חריטת מנורה- כרטיס ברכה לחנוכה
5. סרט
6. דיון לסיכום

מהלך השיעור:

פירוט	
<p>משחק קצר להבנת חפירה ארכיאולוגית: המורה תבקש מכמה ילדים להביא חפצים. היא תעמיד אותם בערימה, הר, על השולחן שלה. המורה תפיל את ראש הערימה וישאר רק החלק התחתון שלה. כעת המורה תסביר : מה שראינו עכשיו הוא כמו תל. החלק התחתון שנשאר הוא כמו יישוב קדום. עם השנים, הישוב הזה נהרס ובאו והתיישבו על מקומו אנשים אחרים. בבוא העת גם הישוב הזה נהרס, אם בגלל מלחמות, בצורת, רעידת אדמה וכן הלאה. אחרי כמה שנים באו ושוב התיישבו שם וכן הלאה.</p>	פתיחה

<p>באים הארכיאולוגים של זמננו, חופרים באדמה ומחפשים מה נשאר מאותם התקופות. מה יכולים למצוא? (שהתלמידים יענו) כוסות, צלחות, שולחנות, מטבעות, כדים, חיצו מלחמה ועוד ועוד.</p> <p>אנחנו עכשיו נכנסים לנעליו של הארכיאולוג. בכל תחנה ותחנה תהיה לנו משימה שתחשוף בפנינו ממצא ארכיאולוגי שיקדם אותנו להבנת סיפור חנוכה.</p>	
<p>פעילות בתחנות בקבוצות: הכיתה תחולק ל6 תחנות ולקבוצות. בכל תחנה תהיה משימה המבוססת על ממצא ארכיאולוגי. וקוראת לתלמידים להיות חלק מתהליך החשיפה של הממצא ובכך להתחבר בעוד רובד לסיפור חנוכה.</p> <p>הממצאים הם: כד חרס, חותם טהור לה', מטבעות חשמונאי ויווני, פעמון זהב, מנורת המקדש.</p> <p>יש לעבור על כל התחנות לצורך השלמת תוכן השיעור. לאחר שהתלמידים השלימו את המשימה, הם מתבקשים לגזור את האות העברית שבתחתית הדף ולשמור. בהמשך הם ייתבקשו להרכיב את המילה- חנוכה.</p> <p>לצורך מילוי המשימות נדרש קלמר המכיל- עפרונות, עטים צבעוניים, דבק ומספריים.</p>	<p>חלק ראשון</p>
<p>התאמה בין היגד (מסיפור חנוכה) לחפץ הארכיאולוגי חלק זה הוא הערכה מעצבת ולמורה מצורפים מספר כלים לעיבוד החלק עם התלמידים:</p> <ul style="list-style-type: none"> • כרטיסיות היגדים - טקסטים של סיפור חנוכה בחלקים • כרטיסיות תמונות של הממצאים הארכיאולוגים עימם התעסקו בפעילות. <p>ניתן להקריא את ההיגד ועל התלמידים לומר את שמו של הממצא המתאים או למסור לתלמידים את כרטיסיות ההיגדים ואת התמונות ועליהם לחבר את הכרטיסיות בעצמם.</p>	<p>חלק שני</p>
<p>פעילות יצירה: כרטיס ברכה לחג - חריטת המנורה מהעיר העתיקה</p> <p>הוראות עבודה: המורה יחלק לתלמידים דף עבודה להשלמת איור המנורה העתיקה המחולק לשני חלקים: האיור החסר וחלקים לגזירה והדבקה. לצורך סיוע יוכל להקרין או להראות את הדוגמא השלמה.</p>	<p>חלק שלישי</p>

<p>המורה יסביר לתלמידים שהם כעת הארכיאולוג והם צריכים להמשיך את האיור שעל הסלעים שנמצאו בחפירה הארכיאולוגית, לפי הדוגמא. על התלמידים להשלים את תמונת המנורה לפי החלקים בדף המצורף.</p> <p>לאחר השלמת המנורה יש לקפל את הדף וכך נוצר כרטיס ברכה לחנוכה</p>	
<p>סרט קישור לסרט: https://youtu.be/12INvEeH_UA</p>	<p>חלק רביעי</p>
<p>דיון לסיכום: איזה ממצא ארכיאולוגי שמצאתם והתעסקתם איתו הכי ריגש אותכם? מה ניתן ללמוד היום מהמאבק של היוונים בחשמונאים? ניתן להרחיב את הדיון בנושא זהות יהודית והשפעה של התרבות בה אנו חיים.</p> <p>ראינו היום שנמצאו בירושלים חפצים מתקופת סיפור חנוכה. יצרנו להורים ברכת חג עם דרישת שלום מאותה תקופה ווצפינו בסרטון בו ראינו היכן התרחש בירושלים סיפור החג..</p>	<p>חלק חמישי</p>